

KORISTNE IZKUŠNJE POSLOVNIH ZADRUŽNIH ZVEZ V KARLOVCU

Lanske jeseni so bile v Karlovcu ustanovljene Vinogradniško sadjarska, Poljedelsko semenarska in Zivinorejska poslovna zveza. V njihovem delu in organizaciji posameznih služb ter obratov so še vedno resne motnje, toda če vzamemo v celoti, so te poslovne zveze popolnoma dobro organizirale svojo dejavnost.

V Zivinorejsko zvezo se je včlanilo 27 zadrug. Oplemenitenje živine in drobnice je ena izmed prvih nalog te zveze. Do konca lanskega leta je bilo v okraju meriniziranih nekaj več kakor 900 ovac, a z ustanovitvijo zveze so bili ustvarjeni pogoji, da bodo letos, kakor je bilo to tudi planirano, na Kordunu in v Zumberku merinizirali približno 4000 ovac. Hkrati so širše začeli tudi z umetnim osemenjevanjem živine.

Da bi oplemenitenje živine pospešili, je potrebna dobra krmna baza. Zato je bilo z akcijskim programom Zivinorejske poslovne zveze določeno, da bodo urejali pregonske pašnike v zadrugah, ki imajo najboljše pogoje za vzrejo živine. To so zadrug v vaseh Sišljević, Mali, Erjavac, Ozalj in Cvetković. Zadruga v Domagoviću je aprila letos odprla svoj pregonski pašnik na 60 oralih travnika. To je hkrati začetek uresničevanja akcijskega programa. Rezultati so se takoj pokazali. Medtem ko so prej v Domagoviću odkupovali približno 1000 litrov mleka na mesec, se je sedaj molža, odkar so odprli pašnik, povečala in odkupijo približno 10.000 litrov.

Tudi Vinogradniško sadjarska zveza je razvila zelo koristno dejavnost. Sklenila je poslovne pogodbenne odnose z vinogradniško sadjarskimi zadrugami in jih začela oskrbovati z reprodukcijskim materialom ter prevzela predelavo in promet z grozdjem in sadjem. To je vplivalo, da so zadrug članice razširile kooperacijo s kmetovalci. Tako so v vinogradniški zadrugi v vasi Sveta Jana, ki je ena izmed najboljših na Hrvaškem, kmetje v kooperaciji zasadili 40 orlov novih plantažnih vinogradov, jeseni pa jih bodo zasadili še 20 orlov. Tako je bilo tudi v vasi Vivodina. Ti dve zadrugi sta začeli povečevati svoje kleti od 25 na 75 oziroma na 120 vagonov vina. Tudi zadruga v Ozlju ima pogodbo s to poslovno zvezo, ki ji pomaga pri pospeševanju vinogradništva in sadjarstva, in bo jeseni zasadila nov plantažni sadovnjak na 24 oralih zemljišč. Z dogovorom z zadrugo v vasi Draganići je zagotovljen reprodukcijski material za novi vinograd na 18 oralih, a z zadrugo v Vojnici razširitev sedanjih plantaž sadja in orehov.

Poljedelsko semenarska zveza nič ne zaostaja za obema omenjenima zvezama. Ima dve odkupni podjetji. Obrat »Zadrugar« je lani imel nad 8 milijonov dobič. Te dni sta se združili Poljedelska in Zivinorejska poslovna zveza v Splošno poslovno zvezo. S to organizacijo bodo kadri bolje zaposleni, poslovanje pa bo uspešnejše in rentabilnejše. Strokovnjaki so mnenja, da je s tem ustvarjena večja možnost, da Splošna poslovna zveza preko svojih obratov in servisnih služb realizira večji odkup pri kmetijskih zadrugah ter jih hkrati bolje oskrbuje z reprodukcijskim materialom in industrijskim blagom.

I. Palangić

O nekaterih rezultatih kooperacije v letu 1956

Po podatkih, s katerimi razpolaga Zvezni zavod za statistiko, je bil lani storjen znaten korak v smeri vključevanja individualnih kmetov v proces kooperacije z družbenim sektorjem kmetijstva — zadrugami in kmetijskimi posestvi. Čeprav število individualnih kmetijskih proizvajalcev, ki so v posameznih fazah procesa kmetijske proizvodnje uporabljali družbene sklade in povezovali svojo proizvodnjo z njimi, ni veliko, kaže vendar velik napredek v usmeritvi k družbenim skladom oziroma usmeritev zadrug in drugih družbenih gospodarstev k napredku kmetijske proizvodnje tudi izven svojega gospodarstva. To toliko bolj, ker pomeni lansko leto začetek v tej smeri.

Najbolj so uporabljali družbene sklade za osnovno obdelavo zemlje — oranje. Preoranih je bilo 177.296 ha na 144.333 kmečkih gospodarstev. Največ gospodarstev se je posluževalo uslug kmetijskih zadrug (131.256 ha preoranih površin na 108.281 gospodarstvih). Sledijo nato kmečke obdelovalne zadrug, ki so ostvarile kooperacijo z 24.174 kmečkimi gospodarstvi, in kmetijska posestva z 11.878 kmečkimi gospodarstvi.

Družbena gospodarstva so opravila setev na 38.010 gospodarstvih in na površini 43.835 ha, 23.188 gospodarstev se je poslužilo uslug kmetijskih zadrug, 16.314 uslug

kmečkih obdelovalnih zadrug, a ostalih 1.508 uslug kmetijskih posestev.

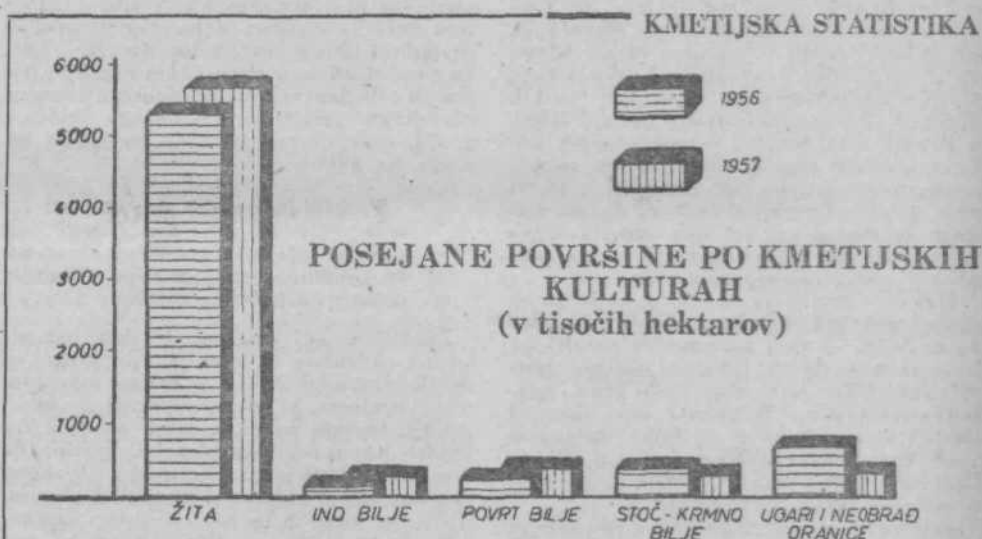
S stroji zadrug ali kmetijskih posestev je bilo pozetih približno 20.000 hektarov na kmečkih gospodarstvih.

Približno 200.000 kmečkih gospodarstev, torej približno 10 odstotkov skupnega števila, jih je bilo torej med kmetijsko proizvodnjo v l. 1956 povezanih s skladi družbenih gospodarstev. Če k temu dodamo še število gospodarstev, ki so se v proizvodnji povezali z zadrugami z nakupom umetnih gnojil, sredstev za varstvo rastlin in drugo, tedaj je ta odstotek višji kakor 10.

Ob koncu l. 1956 je bilo v kmetijskih zadrugah 4.139 traktorjev, ki so obdelovali približno 175.000 ha orne zemlje kmečkih gospodarstev in približno 171.000 ha zemlje zadrugh ekonomij, to je, vsak traktor je obdeloval v l. 1956 povprečno približno 90 hektarov.

Kmetijska posestva so imela 4.413 traktorjev na približno 350.000 ha obdelovalne površine, to je 80 ha na traktor.

Iz tega izhaja, da je nadaljnje povezovanje kmečkih gospodarstev z družbenimi gospodarstvi, predvsem pa s kmetijskimi zadrugami, odvisno predvsem od krepitve zadrugh skladov, največ pa tistih, ki služijo osnovnemu obdelovanju, to je začetni fazi v kmetijski proizvodnji.

V l. 1957 je bilo za napredek kmetijske proizvodnje storjeno znatno več kakor prejšnja leta.

Razen čedalje večje uporabe agrotehnike je na povečano kmetijsko proizvodnjo pozitivno vplivala tudi akcija za spremembo prah in neobdelane orne zemlje v obdelovalno zemljo. Iz grafikona je razvidno, da je znašala površina prah in neobdelane orne zemlje v l. 1957 822.000 ha, medtem ko je bila letos zmanjšana za 39 odstotkov, to je na 492.000 ha.

Površine posejane z žitom so se povečale od 5.420.000 ha na 5.236.000 ali za 6 odstotkov. Najbolj so se povečale površine posejane z industrijskimi rastlinami, in to za 8 odstotkov, vrtnine so bile posejane na 4 odstotke večjih obdelovalnih površinah, medtem ko so površine, ki so posejane s krmnimi rastlinami, ostale enake.

Z žitom posejane površine so se najbolj povečale v Vojvodini (11 odstotkov); z industrijskimi rastlinami pa v Bosni in Hercegovini (28 odstotkov).

S krmnimi rastlinami posejane površine so se v Makedoniji povečale za 25 odstotkov, zato pa so se zmanjšale v Črni gori in Srbiji.

Ko govorimo o povečanju površin, ki so posejane z industrijskimi rastlinami, je treba pripomniti, da je bil največji porast pri tobaku in sladkorni pesi. Tako je v Makedoniji zavzela sladkorna pesa 35 odstotkov več površin kakor l. 1956, v Srbiji 24 odstotkov, v Bosni in Hercegovini 10 odstotkov, a tobak v Srbiji 50 odstotkov (v ožji Srbiji 69 odstotkov), na Hrvaškem 31 odstotkov in v Makedoniji 31 odstotkov. Znatno so se povečale površine posejane s sončnicami v Bosni in Hercegovini, in to za 56 odstotkov v primerjavi z l. 1956.